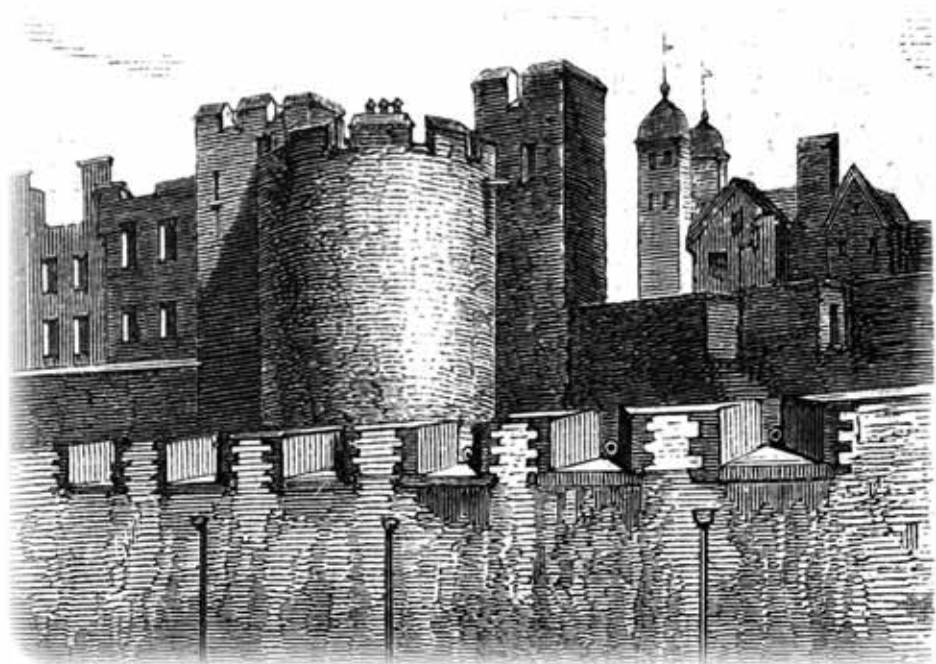

TOWER I LONDON

1870

Skildring av
Towern i London
– Återutgivning av text från 1870

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-167-4

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil.
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

Det här vackra slottet är en av de mest populära sevärdheterna i London.

I den här e-boken får du läsa om ett spännande besök i Tower of London – för mer än 140 år sedan.

I östra delen av centrala London ligger det kungliga slottet Tower of London. Här har engelska kungar och drottningar hållit till i mer än tusen år.

I dag är det framför allt turister från hela världen som besöker den här imponerande byggnaden.

Men det är nog inte många av besökarna som tänker på att det här är en mycket gammal sevärdhet.

I den här e-boken kan du läsa en skildring av ett besök på slottet från 1870.

Texten är mycket spännande eftersom nästan ingenting har förändrat sig, vakterna som sköter de guidade turerna är precis likadant klädda, de säger nästan exakt samma sak och alla viktiga delar av byggnaden står kvar.

Skildring av Towner i London år 1870

*Den här texten publicerades ursprungligen år 1870 i tid-
skriften "När och fjerran" med rubriken "Towner i London".
Texten publicerades anonymt.*

Då främlingen i London mödosamt arbetat sig fram genom det rörliga lifvet på de gator som gå parallelt med Themsen, *Cannonstreet* och *Thamesstreet*, stannar han, efter att ha kommit ut på den fria platsen *Tower hill*, intagen af häpnad och förvåning. Det förefaller honom såsom förflyttades han från lifvet till döden, från det idoga nittonde århundradets rastlöst pulserande lif tillbaka in i medeltidens. Ingen scenförändring på teatern kan väcka större förvåning än denna öfvergång från skramlande fraktvagnar och brådiskande menniskor till den hemska tystnaden på den gamla fästningen Townerns gård. Beledsagad af en besynnerligt klädd fångvaktare, vandrar man här liksom i en dröm, under det rasslandet från de jernlastade vagnarne utanför porten ringer i ens öron, och man ser här på ett enda ställe samlad en lefvande bild af Englands mörkaste historia med alla dess vilda strider och hemska uppträden. Åt ingen byggnad i hela England har under de vexlande tidernas lopp egnats så

stor omsorg som åt detta fängelse. Från sin uppbyggares, Vilhelm Eröfraren, tid har Towern i åttahundra år utgjort en symbol af makten; genom *Byward*-tornet höll den lycklige maktinnehafvaren sitt intåg, från Towern utgingo kröningstågen till Westminster, och genom "Förrädarnes port" återvände mången krönt hufvud till Towern såsom sin efterträdares fånge. Alla de konungar som setat på Englands tron hafva satt en ära i att öka murarnes höjd och tjocklek samt bygga upp nya torn vid sidan af de gamla. I våra dagar har det gått med Towern såsom med allt annat märkvärdigt från forna dagar, hvilket slutar med att hamna i något museum; Towern har sjelf blifvit ett helt museum, och dertill ett af de rikaste och intressantaste, ehuru den ej kan sägas vara det bäst ordnade, då engelsmännen ej synnerligen utmärka sig i konsten att på ett åskådligt sätt ordna och uppställa sina kuriositeter. I en samling af egyptiska fornlemningar, påträffar man t. ex. ett skåp med forntyskt glas o. dyl.

Ett lefvande kuriosum i Towern äro vaktkarlarne, en kår med lika gamla anor som sjelfva fästningen. De hafva nu samma uniform som drottningens elitgarde, *the yeomen of the guard*, hvilket fått det ansvarsfulla uppdraget att hålla vakt och paradera i audiensgemaken. Om hvardagarne begagna de vår tids prosaiska benkläder, endast med tillägg af en karmosinröd rand, hvilket just ej förökar illusionen af deras öfriga medeltidsdrägt.

Towerns fästningsverk intaga en areal dubbelt så stor som Gustaf Adolfs torg i Stockholm. I dess midt reser sig Hvita tornet, en fyrkantig, rätvinklig massiv byggnad med tre våningar och som utgör den äldsta och viktigaste delen af fästningen. Det eger fyra hörntorn, är kreneleradt upptill och har sju alnar tjocka murar. Här finnes en bland de märkvärdigaste lemningarne af den rent nor-

manniska byggnadsstilen, S:t Johns kapell, hvilket är bibehållet i sin ursprungliga massiva enkelhet. Ofvanför kyrkan befinner sig den gamla riddaresalen, nu en arsenal innehållande vapen för en hel armé. Omkring väggarne äro bajonetter, laddstakar och hirschfångare uppsatta i form af olika slags blommor.

Här visas den cell hvarest den namnkunnige Sir Walter Raleigh under Jakob I framlefde tolf år af sitt lif och dödade de långa timmarne med att skriva sin verldshistoria. Cellen är ett mörkt rum med unken luft och saknar fönster.

Omkring Hvita tornet, hvilket gifvit hela fästningen dess namn, löper en dubbel rad af murar med torn och uttorkade grafvar, i hvilka besättningen håller sina vapenöfningar. Någon af dessa torn ha spelat en stor roll i Englands historia, hvarför vi vilja uppehålla oss något vid dem.

När man genom Byward-tornet kommit in mellan de dubbla ringmurarne och passerat "Förrädarnes port", dit fångarne förut fördes i båtar öfver Themsen, befinner man sig midtför *Blodstornet*, hvilket fått sitt förfärliga namn af den ogering som är oss alla väl bekant genom otaliga afbildningar: mordet på Edvard IV:s söner, utöfvadt af Richard, hertig af Gloucester och sedermera konung under namnet Richard III. Carl I, sjelf sedermera ett blodigt offer, lät genomsöka tornet, och man visar ännu det ställe under trappan der han fann de kungliga barnens benrangel, som han lät flytta till Westminster Abbey.

Genom Blodstornets port, hvilken är försedd med ett fällgaller, kommer man till det märkligaste och sorgligaste af alla tornen: *Beauchamp*-tornet, en byggnad som i många menniskoåldrar användts till statsfängelse och hvars väggar bokstafligen äro öfversållade med

inskrifter och namn, några stora och berömda, flertalet okända liksom deras egares förbrytelser, alla sorgliga vittnesbörd om de långa, kvalfulla stunder som offren framlevvat medan de väntade på att föras till döden. Öfver spiseln i ett af rummen står inristadt: ”Ju mer vi lida för Kristus i denna verden, desto större glädje i Kristus i den andra. Du har krönt honom med heder och ära, o Herre! Han skall vara rättfärdig till evig tid. Arundell den 22 Juni 1587.” Författaren af dessa rader, Filip Howard, earl af Arundell, nödgades tillbringa tio de bästa åren af sin lefnad i detta fängelse såsom straff för sin tillgifvenhet för Maria Stuart och sitt fasthållande vid den katolska läran.

Till höger om spiseln är med stor konst i den hårda muren ut-hugget ett adligt vapen med en björn och ett lejon uti; derunder står ”John Dudley” och det omgifves af en krans ekollon, rosor, geranier och kaprifolier. Nedanför läses följande vers:

*Yow that these beasts do wel behold and se
May deme with ease wherfore made here the be
Whith borders eke wherein (there may be found)
4 brothers names who list to serche the ground.*

John Dudley, earl af Warwick, var älste son af den Dudley som sökte störta Maria Stuart från tronen och ville sätta kronan på sin svärdotters, Jane Grey, hufvud. De omtalade fyra brödernas namn voro Ambrosius, Robert, Guilford och Henrik, hvilkas begynnelsebokstäfver svara mot dem i namnen på de fyra ofanvnämnda växterna. Robert Dudley, sedermera namnkunnig under titeln earl af Leicester, har inristat sitt namn på ett annat ställe, likaledes Guilford Dudley sin olyckliga hustrus, Jane Grey's, hvars hufvud föll på

Towerns gård såsom ett offer för hennes slägtिंगars ärelystnad, sedan hon regerat i elfva dagar. Det ställe der hennes schavott upprestes har ej blifvit stenlagd och utmärkes genom en stens kifva. Medan hon satt fången i tornet, skref hon följande rörande, nu utplånade ord:

*To mortals common fate thy mind resign —
My lot to-day to morrow may be thine.*

Straxt bredvid Beauchamp-tornet befinner sig Devereux-tornet, hvarest Robert Devereux, earl af Essex, Elisabeths gunstling, satt fången. Sedan drottningen länge vacklat mellan kärlek och hat, underskref hon hans dödsdom, och den olyckliges hufvud föll på gräsvallen vid tornets fot.

Litet längre bort ser man Bågskytt-tornet, der Georg af Clarence, Edvard IV:s broder, lät dränka sig i ett fat malvasier.

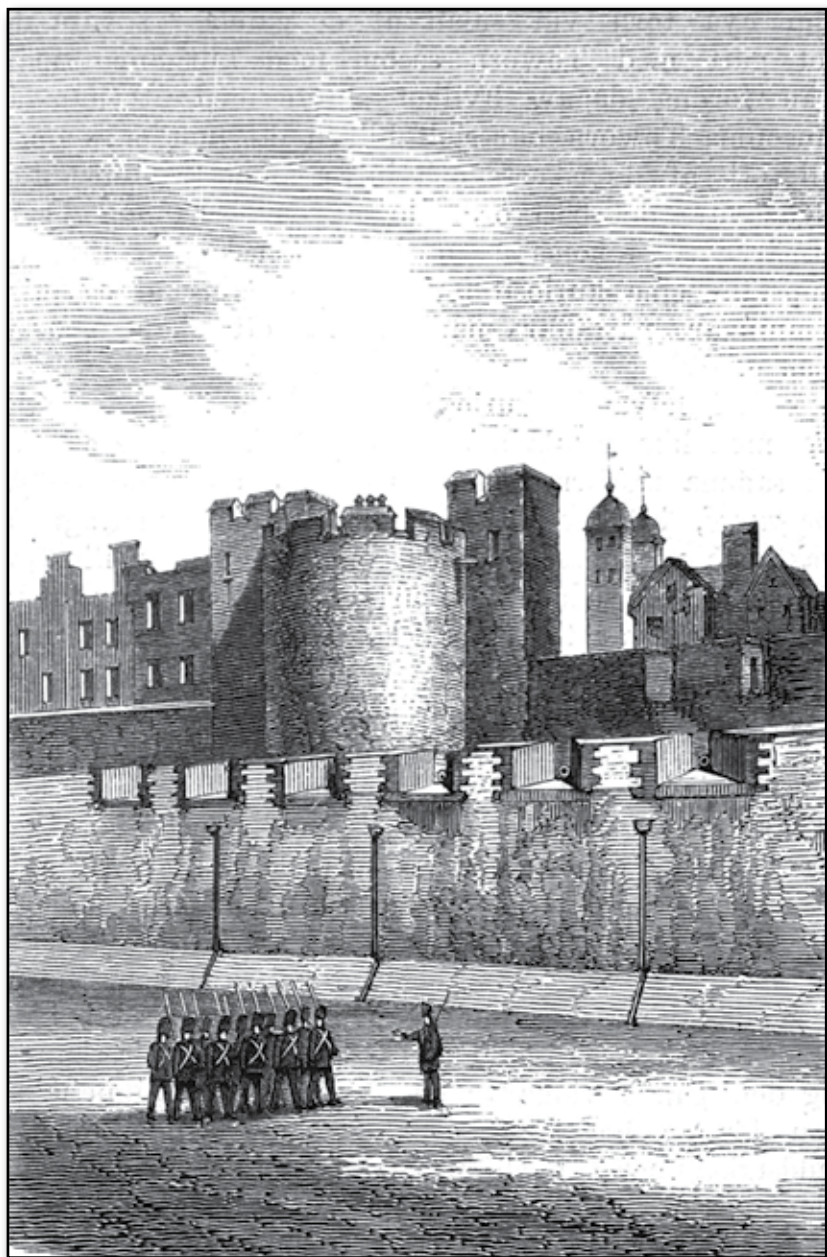
Det är just icke i den gladaste sinnesförfattning man stafvar sig fram genom alla dessa utbrott af lifdömda, medan vaktkarlen uppabblar de olyckliga författarnes lefnadsöden, dervid alltid slutande med: "och så halshöggs han på *Tower hill*".

Vårt hjerta blir ej heller lättare vid åsynen af den utsökta samling pinoredskap som man här, med en synnerlig förkärlek för det ohyggliga, sammanfört. Äfven i den praktfulla vapensamlingen, innefattande en mängd engelska vapen från sex århundraden jemte turkiska, japanska och kinesiska, finnas många som få sitt intresse endast genom sina egares rysliga dödssätt, t. ex. ett bröstharnesk, genomskjutet af en sexpundig kula, och ett annat hvare finnas hål efter tjugoåtta gevärskulor.

Men alla dessa prof på dödens rika skörd äro likväl ingenting mot ett litet föremål, hvilket är förvaradt i ett afsides stående skåp och förbises af de fleste; det är den *jernmask* som bödeln bar under exekutionen. Ingen penna kan gifva ett fullständigt begrepp om det gräsliga uttrycket hos denna mun, hvilken är uppdragen åt ena sidan till ett grin, liknande en krampaktig muskelrörelse, och om den blick som ur de tomma ögonhålen stirrat på så många bleka offer. Vid sidan af denna mask har fått sin plats en *narrmask*, förvriden till en grimas och som, ehuru afsedd att användas vid andra tillfällen, har någonting, man kan ej säga hvad, gemensamt med sin granne. Den har burits af Henrik VIII:s hofnarr.

S:t Johns kapell.

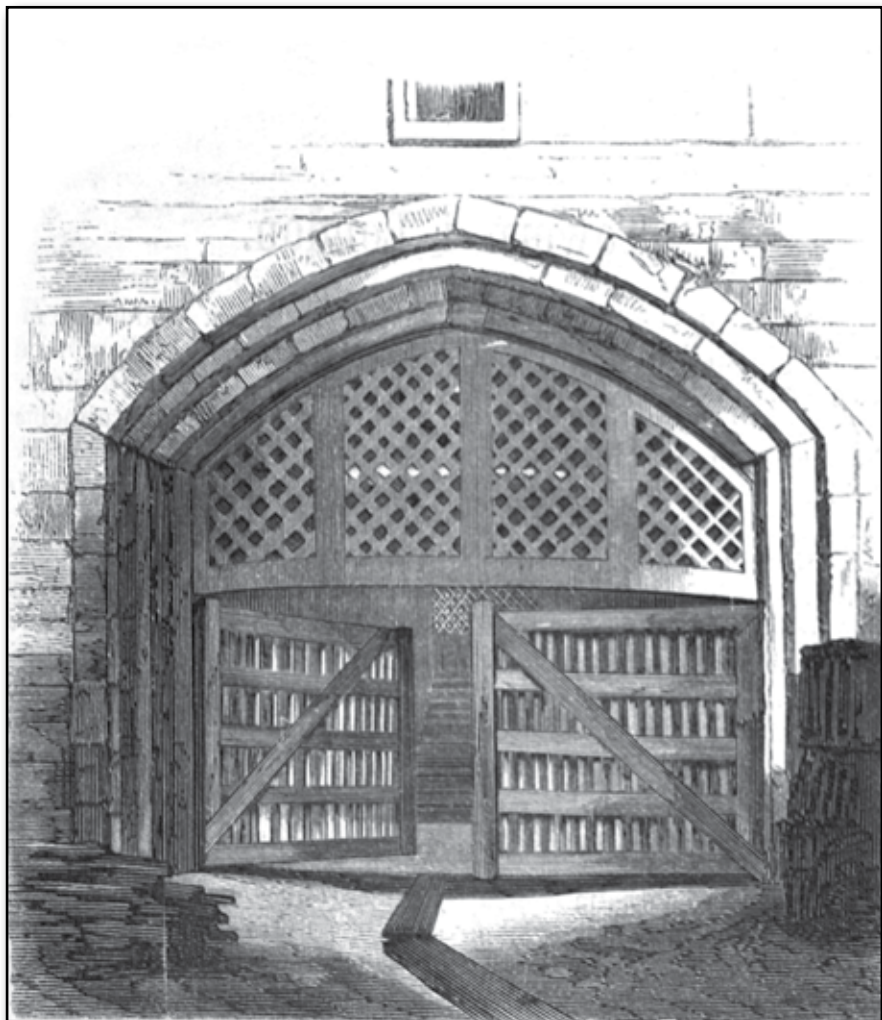

Beauchamp-torret.

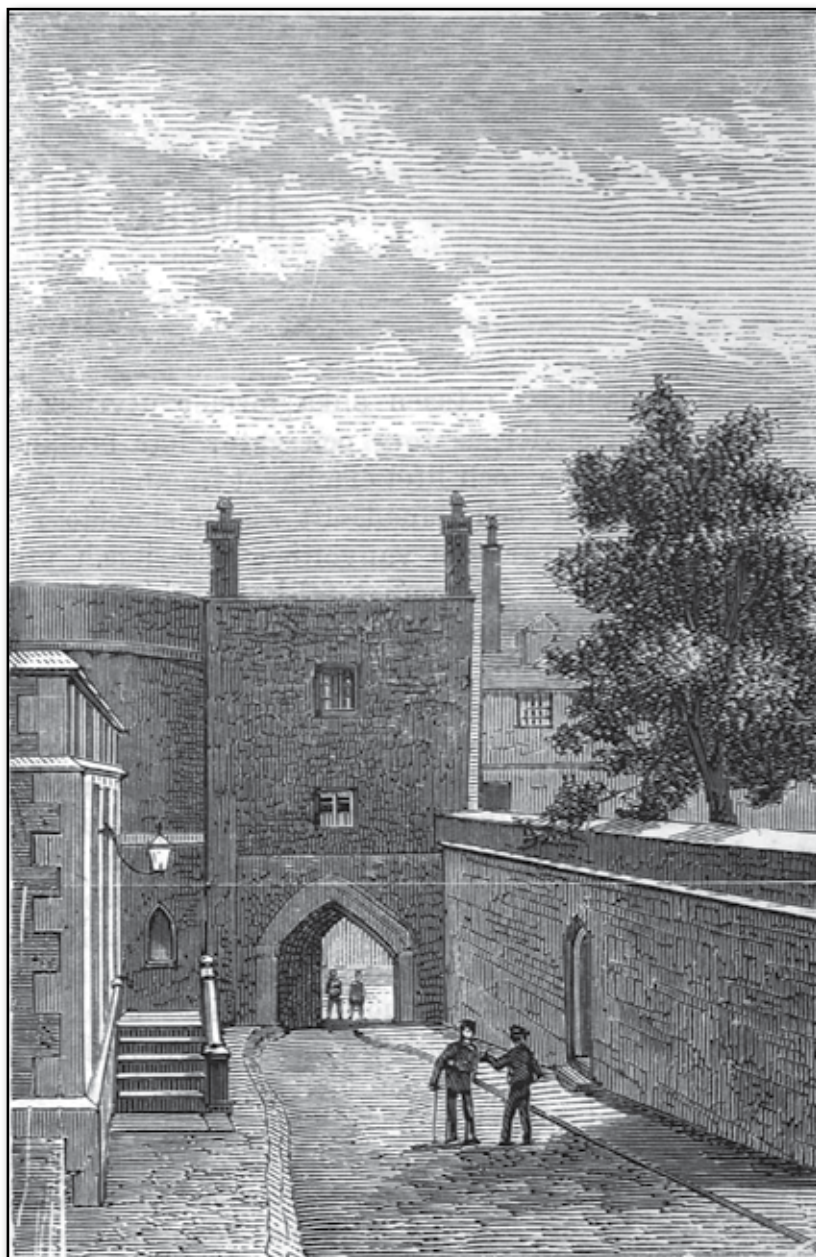

Byward-tornet.

Förrädarnes port.

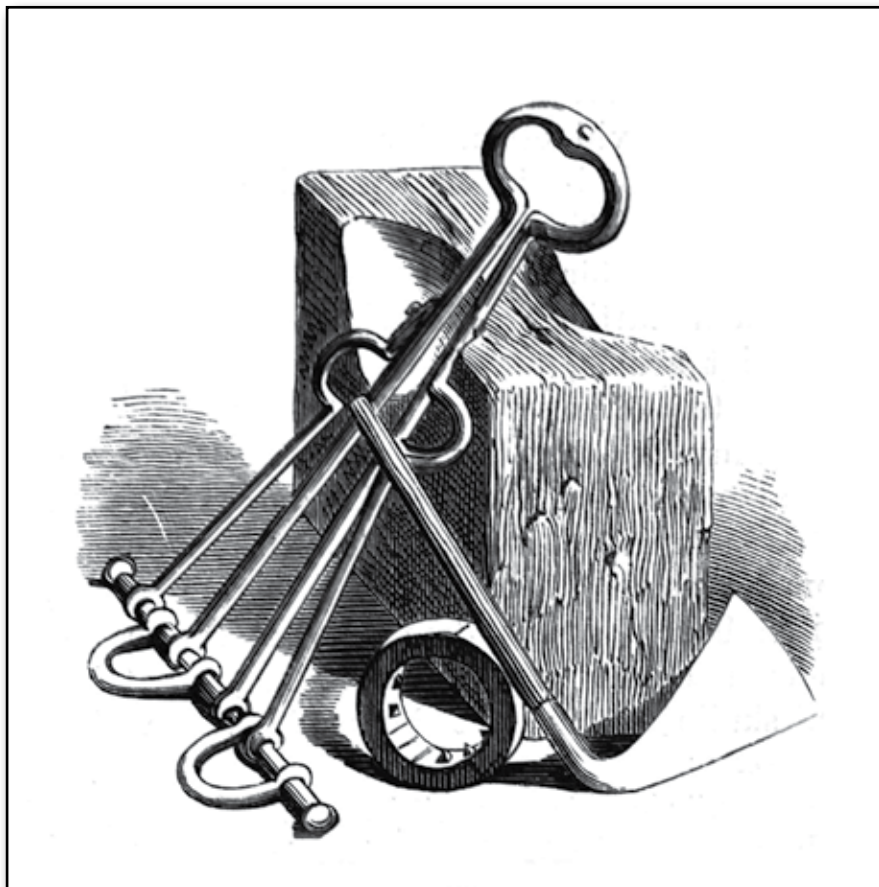
Blods-tornet.

Vaktkarl i Tower.

Pinoredskap; bila hvarmed Essex halshöggs; stupstock på hvilken skotska lorderna Lovat och Balmerino afrättades 1745.

Narrmask.

Bödelsmask.

Jane Greys namn.

Viktiga ord och personer

Devereux, Robert.

[1565–1601] Engelsk militär, adelsman och earl av Essex. Hade stora framgångar i bland annat flottan och betraktades av sin samtid som en stor krigshjälte. Var en av drottning Elisabeths mest betrodda statsmän. Avrättades år 1601 efter en sammanväringning för att mörda sina fiender vid hovet.

Dudley, Guildford.

[1535–1554] Engelsk adelsman. Avrättades år 1554 för högförräderi efter ett väpnat uppror för att tillsätta hustrun Jane Grey som drottning.

Dudley, John.

[1501–1553] Engelsk adelsman. Var en av kung Edvard VI:s rådgivare och försökte vid dennes död utropa sin egen sonhustru till ny drottning. Avrättades några månader senare efter ett misslyckat väpnat uppror.

Edvard IV.

[1442–1483] Engelsk kung från 1461 och herre över Irland. Till-

hörde kungaätten York och kämpade om makten med ätten Lancaster under inbördeskriget Rosornas krig. Edwards båda söner Edvard och Rikard mördades år 1483 och murades in i ett av tornen i slottet Tower of London.

Elisabet I av England.

[1533–1603] Drottning över England och Irland från 1558 till sin död 1603. Är en av de mest inflytelserika regenterna i Englands historia och hennes långa tid vid makten, 44 år, gjorde att landet fick en stabilitet efter en lång period av oro. Har gett namnet till den engelska tidsperioden den elisabetanska eran.

George af Clarence.

[1449–1478] Engelsk adelsman och bror till kungarna Edvard IV och Rikard III. Var en av de viktigaste personerna under inbördeskriget Rosornas krig mellan två rivaliserande kungaätter. Avrättades för förräderi år 1478.

Grey, Jane.

[1536–1554] Engelsk adelsdam och drottning över England och Irland. Hennes svärfar utropade henne till drottning efter kung Edvard VI:s död. Efter bara nio dagar utropades dock prinsessan Maria till drottning och Jane Grey greps och avrättades. Hon kallas ibland för "niodagarsdrottningen" men finns oftast inte med i Englands regentlängder.

Henrik VIII.

[1491–1547] Kung över England från 1509 till sin död 1547 och kung över Irland från 1542. Är en av de mest inflytelserika regenterna i Englands historia. Var ansvarig för den engelska

kyrkans brytning med den Vatikanen, upplösningen av landets kloster och införlivandet av Wales till England. Lät bygga delar av universitetet i Oxford, slottet Hampton Court och kyrkan Westminster Abbey. Är i dag kanske mest känd för sina många äktenskap och ovanan att avrätta flera av sina hustrur.

Hirschfångare.

En mindre variant av värja. Hirschfångaren är bara ca 68 centimeter lång.

Howard, Filip.

[1557–1595] Engelsk adelsman och helgon. Fångslades i Tower of London på grund av sin katolska tro. Den katolska kyrkan utsåg honom till både martyr och helgon sedan han dött i fångenskap.

Jakob I.

[1566–1625] Engelsk och irländsk kung från 1603 till sin död 1625, skotsk kung från 1567. Var en av Englands mest intellektuella personer och skrev flera viktiga böcker. Var den förste regenten i Stuart-dynastin. Hans impopulära enväldiga styre var en av huvudorsakerna till det engelska inbördeskriget.

Karl I.

[1600–1649] Kung över England, Skottland och Irland från 1625 till sin död 1649. Hans försök att inskränka parlamentets makt ledde till det engelska inbördeskriget. Karl I greps och satt fångslad, han avrättades 1649 för högförräderi.

Malvasier.

En typ av vindruvor som används vid tillverkning av vitt vin. Är också viktig vid produktionen av madeiravin.

Maria Stuart.

[1542–1587] Drottning av Skottland från 1542 till 1567 och drottning av Frankrike 1559–1560. Tvingades abdikera från den skotska tronen år 1567 efter flera uppror och inbördeskrig. Satt fängslad i olika engelska slott innan hon avrättades 1587 efter en komplott för att mörda drottning Elisabet I.

sir Raleigh, Walter.

[1554–1618] Engelsk militär, politiker, upptäcktsresande och författare. Raleigh var en av de mest inflytelserika personerna i England under den viktorska perioden. Deltog bland annat i koloniseringen av Amerika och har fått huvudstaden i delstaten North Carolina, Raleigh, döpt efter sig. Avrättades år 1618 för att ha lett en attack mot Spanien. Är i dag kanske mest känd för att ha gjort tobaksrökningen populär i Europa.

Richard III.

[1452–1485] Engelsk kung från 1483 till sin död 1485. Tog över makten efter sin bror Edvard IV:s död, och lät fängsla, och avrätta, sina båda brorssöner. Blev den siste engelske kungen att dö i strid när han stupade i slaget vid Bosworth Field. Är i dag mest känd för pjäsen "Rikard III" som författaren William Shakespeare skrev år 1591. Kungens namn stavas i dag oftast som Rikard III.

Vilhelm Eröfraren.

[1027–1087] Kung i Normandiet som erövrade större delen av

England år 1066. Kungens namn stavas i dag Vilhelm Erövraren.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"

- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulla patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikingar

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)